
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 8. března 2021

Přítomní:

Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. (PF), Mgr. Martin Boukal (KTF), Doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), Mgr. Eliška Černovská (FSV), Prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), Bc. Martin Čihák (FF), Mgr. Michael Glogr (PF), MUDr. Jan Gojda, Ph.D. (3. LF), PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF), Doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D. (PedF), Martina Horáková (3. LF), Mgr. et Mgr. David Hurný (PřF), Tomáš Jan (FaF), Prof. MUDr. David Kachlík, Ph.D. (2.LF), Kristián Lux (LFHK), MUDr. Anna Malečková (LFP), Veronika Viktoria Matraszek (3. LF), Kamila Otrubová (1. LF), JUDr. Michal Říha (PF), Bc. Patrícia Schmidtová (MFF), Mgr. Karel Šima, Ph.D. (FF), Mgr. Barbora Štindlová, Ph.D. (součásti), Mgr. Zuzana Terry (FHS), Eliška Voříšková (FaF), MUDr. Josef Fontana (3. LF), Kateřina Grygarová (3. LF), Mgr. Marta Harasimowicz (FF), Mgr. Jakub Horký (PF), PaedDr. Eva Marádová, CSc. (PedF), Martin Pehr (1. LF), Andrea Rashovska (1. LF), Kamila Rehořová (PřF), Mgr. Bc. Michal Zima (PřF),

Hosté:

prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc. (prorektorka pro koncepci a kvalitu vzdělávací činnosti), prof. RNDr. Jan Konvalinka, CSc. (prorektor pro vědeckou činnost), Mgr. Jan Matěj Bejček, DiS. (FF), Mgr. Jakub Homolka, Ph.D. (OKVA), Mgr. Jitka Batková (OPP), prof. MUDr. Michal Anděl, CSc. (proděkan 3.LF), Bc. Andrej Farkaš (MFF), Prof. Ing. František Zahálka, Ph.D. (FTVS), Mgr. Tomáš Gryc, Ph.D. (FTVS),

Program:

1. Zahájení
2. Informace o projektovém programu START
3. Hodnocení studijních programů na UK
4. Různé

1 – Zahájení

JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, všechny přivítal a požádal je o chvíli strpení, jednání začne o chvíli později, jelikož stále probíhá debata na jednání Ekonomické komise AS UK. Následně členy komise seznámil s programem dnešního jednání, k němuž nikdo neměl připomínek a program tak byl schválen tichým souhlasem.

2 – Informace o projektovém programu START

Prof. Konvalinka poděkoval za slovo a informoval, že materiál k tomuto bodu byl již zaslán členům Studijní komise AS UK e-mailem. Dnes jsou zde přítomny i osoby, které se podílely na vypracování a na následném vyhodnocení této soutěže. Na počátku velmi zvažovali, zda do tohoto programu vůbec jít, jelikož limity nastavené MŠMT byly velmi přísné. Nejdůležitější bylo to, že se jedná o jednorázový program, na který následně není žádná návaznost, což byl koncepční problém. Dalším problémem bylo vyloučení dvojího financování, takže nešlo financovat projekty doktorských studií. Nakonec se vedení UK rozhodlo, že by bylo trestuhodné toto odmítnout. Proces je popsán v materiálu, který rozeslali. Pro všechny účastníky jednoho kola soutěže platila totožná pravidla hodnocení, výběru a kontroly. Museli postupovat dle bodového hodnocení hodnotitelů, kteří nesměli mít žádný vztah k UK, tedy získávali je z jiných VŠ. Pracovali tedy s bodovým hodnocením tak, jak přicházelo. Komise zpravodajů byla sestavena z delegátů fakult, jež fakulty navrhovaly a finální složení schvalovalo kolegium rektora. Předsedou komise je prof. Černý z 3.LF a místopředsedou prof. Černý z PřF. Komise mohla posoudit posudky a vyměnit nebo vyřadit ty, které považovala za nekvalitní nebo nesplňující požadavky. Prof. Černý k tomu může pak říci více k práci komise. Ta měla jen velmi malou možnost měnit pořadí projektů, protože přidělovala jen 60 bodů za inovativnost projektu. Této možnosti komise využívala, ale výsledné pořadí to ovlivňovalo jen velmi málo. Tato pravidla si nevymysleli, ale byla určena zadavatelem, a museli se jimi řídit. Tento systém hodnocení je podobný tomu, která měl GA ČR před 15 lety, vypadá transparentně, znemožňuje vnější zásahy do systému, ale inherentní problém je, že různí hodnotitelé mají různá měřítka a pak se různé projekty hodnotí odlišně. Následně i GA ČR přešel k panelovému hodnocení, které je dle jeho názoru daleko lepší, ale zase vede ke spoustě kritiky v tom, že panel posouvá projekty, mění bodové hodnocení hodnotitelů a velmi záleží na posouzení projektu v panelu. Je přesvědčen, že takovýto systém je dlouhodobě lepší, na UK jej používají pro hodnocení Primusů, ale zde to takto nešlo udělat z důvodů velmi přísných pravidel od MŠMT.

Dle jeho názoru je výsledek velmi dobrý na to, že nesměli stanovovat kvóty pro jednotlivé vědní obory. Rozdíl mezi humanitními vědami k poměru ohodnocených projektů je -2% (viz str. 5), u společenských věd -10%, u přírodních věd a

matematiky +12%. To považuje za velmi symetrický výsledek a je příjemně překvapen, že to takto hezky dopadlo. Pro porovnání jsou v projektu Primus, který také nemá panely, daleko větší. Výsledek STARTu je až překvapivě symetrický. Chápe, že se mnohým kolegům nemusí jejich posudky líbit, a mohou se cítit ukřivdění. Prof. Černý k hodnocení posudků a práci komise řekne více. Inherentním problémem tohoto hodnocení ale je, že jsou závislí na kvalitě posuzovatelů a pokud tam nejsou zjevné formální chyby, které jsou zcela evidentní, tak se s nimi dá něco dělat jen obtížně.

Na konci materiálu jsou nejčastější otázky, které k projektu dostávali. Pokouší se tam vysvětlit úspěšnost projektů vůči jednotlivým oborovým panelům. Byly tam sice části komise, kterým se pracovně říkalo „panely“, ale formálně žádné rozdělení nebylo, stejně tak kvóty absentovaly. Na otázku, zda komise zpravodajů mohla změnit pořadí projektů tak, aby byly proporcionálně „smířenější“, odpověď zní nemohla, protože by pak porušila závazná pravidla soutěže.

Dalším problémem soutěže bylo, že byla určena spíše pro VŠ, které doposud nemají studentské grantové agentury, tím pádem školy, které je již mají, musely zorganizovat START paralelně s jejich současnou studijní soutěží a musely tyto soutěže odlišit, což je další důvod, proč nemohly být panely.

Byli svázáni poměrně přísnými předpisy podle podmínek OPVVV tak, jak byly formulovány MŠMT. Mgr. Baťková to bude lépe a přesněji charakterizovat.

Ještě jednou shrme, že postupovali podle pravidel, jež si nevymysleli a která i jim přišla svazující. Trvá na tom, že nemohli udělat subpanely a kvóty pro úspěšnost jednotlivých vědních panelů. Ani MU neměla kvóty, protože nesměla. Myslí si, že výsledek dopadl poměrně symetricky, protože 10% rozdíl úspěšnosti mezi obory je menší, než čekal. Chápe, že se mnoho kolegů cítí subjektivně dotčených, ale věří, že v příští výzvě budou již úspěšní.

JUDr. Říha – Děkuje za představení. Navrhl by pořad řečníků Mgr. Baťková a poté prof. Anděl. Zkusíme nejdříve probrat technickou stránku, poté probereme hodnotící proces, který nám představí prof. Anděl a prof. Černý. Poté bude otevřena rozprava.

Mgr. Baťková – Děkuje za slovo. Krátce se představí, jelikož na Studijní komisi AS UK ještě nevystupovala: je vedoucí projektové podpory RUK, kde působí poslední 3 roky. Předtím 5 let připravovala na MŠMT výzvy a veškerou jejich dokumentaci. Doplní pana prorektora Konvalinku: skutečně nemohli panely použít, protože ty panely zde jsou již ve stávajících grantových soutěžích. Tím, že ta celá akce byla jednorázová, tak UK se rozhodla, že nebude inovovat a předělávat stávající GA UK. Toto museli reflektovat a za čtvrt miliardy Vám nikdo nedá projekt, který nebude alespoň trochu jiný. V rámci studie proveditelnosti museli uvést, jak vypadá schéma hodnocení v GA UK, jaký je systém hodnocení v Primusu, a tento projekt musel jít mimo tyto dvě věci. Od začátku se promítalo, že tato výzva nebyla vhodná pro VŠ, které již vlastní grantové programy mají. Má za to, že GA UK a Primus byly původními inspiracemi pro sestavení této výzvy. Tím, že se jedná o projekt za čtvrt miliardy, tak UK dostala více než 2x více prostředků než další VŠ za námi, MU. Bylo tedy jasné, že náš projekt bude předmětem následných kontrol ze strany MŠMT a auditního orgánu MF. Museli si tedy dát pozor na to, aby byl proces transparentní, auditovatelný, měl jasný audit-trail, aby nemohla vzniknout pochybnost o tom, že nějakým způsobem nevycházeli z posudků hodnotitelů, protože pravidla jasně říkala, že musíme vycházet z posudků externích hodnotitelů. Proto i komise zpravodajů měla pro posuzování posudků zahraničních hodnotitelů jasně definovaná kritéria. Až do konce srpna zde panoval názor, že o tento projekt nebude zájem, že administrace bude velice náročná (zejména z důvodu nutnosti psát zprávu každý měsíc). V důsledku toho zde byly velké pochybnosti, zda vůbec naplníme první kolo soutěže a zda nebudeme muset vypisovat ještě jedno. Tedy když se dělala kritéria hodnocení, tak se snažili najít to nejjednodušší, co se dá hodnotit.

Na každé fakultě zorganizovali vzdělávací program pro uchazeče, šestihodinový online nebo prezenční program. Následně byly k dispozici i konzultace. Celé grantové schéma je administrováno v anglickém jazyce, přesto veškeré materiály k hodnocení, manuály i metodiku posílali na fakulty v českém jazyce. Celý soubor dokumentace byl zveřejněn na konci srpna v anglickém jazyce. V tomto směru se snažili poskytnout uchazečům maximální podporu.

Faktem je, že Odbor projektové podpory si velmi hlídal transparentnost, rovnost a audit-trail. Z části vycházeli z příručky pro hodnocení operačního programu OPVV, která není veřejně dostupná. Vybrali tak jeden z modelů, aby alespoň u komise zpravodajů mohli použít nezávislé kritérium, které by bylo na jednu stranu transparentní, na druhou stranu by to byla komise zpravodajů, která by mohla řešit individuální nedostatky posudků.

Mají i statistiku, jak využili externí hodnotitele, kterou pak může poskytnout. Vyplývá z ní, že 39 posudků bylo ve finálním kole děláno interními hodnotiteli, zbytek byli hodnotitelé externí ze zhruba 12 institucí. Podmínku minimálně jednoho externího hodnotitele na projekt museli splnit, proto měli větší zájem o externí hodnotitele. Tolik k technickým projektu.

Prof. Anděl – Naváže na pana prorektora Konvalinku, který mluvil o standardech vnitřní etiky. Věřící, že prof. Černý to také dosvědčí, že pocit, který měl z hodnotitelů posudků byl naprosto úžasný. V zásadě se velmi rychle dohodli, že budou mít společná pravidla např. pro to, jak budou hodnotit posudky a jak budou přidělovat body za inovativnost napříč obory, aby se někde nedávaly méně či více. Naprostá většina komise byla složena z minimálně habilitovaných učitelů UK, což je také jistá vize toho, jak byla komise složena. Chtěl by vyzdvihnout, že do komise nominovali děkani jednotlivých fakult. Nakonec byla sestavena RUK, ale nominace šly z fakult. Nejúspěšnější nebyly projekty z MFF a PŘF, ale z FaF. Na FaF inovativnost probleskovala daleko více než z jiných projektů. Na plenárním jednání komise byl každý projekt představen jeho hodnotitelem, aby následně měli všichni členové komise představu o každém podaném projektu. On sám osobně v průběhu zasedání asi dvakrát, a dále pak před koncem jednání, zcela zřetelně žádal všichni zúčastnění hodnotitele, aby vznesli své námítky, pokud by měli dojem, že dochází k nějakým nepravostem nebo z(ne)výhodňování projektů jednoho typu. Žádnou námítku ale neobdržel. Zasedání bylo jednou z nejlepších zkušeností z univerzity za posledních několik let a je mu trochu nepříjemné, že z toho nyní má trpký pocit.

JUDr. Říha poděkoval všem za jejich představení materiálu a otevřel rozpravu.

Mgr. Hurný – Děkuje za zasláné materiály, které zodpověděly řadu otázek. Nicméně má ještě dalších několik dotazů, spíše koncepčního rázu. Bylo zmíněno, že se projekt nedal rozdělit do panelů a alokovat prostředky do nich, a to z důvodu, že to zakazuje ta výzva. Trošku tomu nerozumí, resp. bylo to částečně vysvětleno, ale ve směrnicí rektora a vyhlášení soutěže na MU, tak tam s panely počítají, byť tam píšou, že to může být ještě upraveno. Je z toho ale evidentní, že se snažili alokovat minimální počty pro jednotlivé panely.

Pochopil, že jednotliví oponenti mohli přidělit vcelku až 200 bodů a následně mohlo být přiděleno až 60 bodů za celou komisi. Zkoumalo se, zda v jednotlivých panelech se nedrželi oponenti při zemi, čímž by zatížili celkové hodnocení? Ještě má poslední, koncepční, dotaz – soutěž dopadla tak, že máme řadu vědních oblastí, kde nedostal žádný student žádný grant. Přitom se na UK snažíme podporovat doktorandy napříč obory, ale najednou některé z nich nepodpoříme. Pokud by se takovéto výzvy opakovaly, tak si nedovede představit, jak chceme rozvíjet tyto doktorské obory, když nejlepší studentům z těchto programů jejich projekty nepodpoříme. Studenti toto nechápou. Je potřeba si uvědomit, že to jsou pořád jen doktorské studijní programy, jsou to studenti, kteří se teprve učí psát tyto projekty a jedná se o jejich podporu.

Mgr. Baťková – Nejdříve k té MU: tam záleží na tom, jaká je výchozí pozice dané VŠ, zda má již nějaké grantové soutěže či nikoliv. Neví ale, zda se MU rozhodla jejich grantový projekt předělávat či zda dělali něco nového. Pak záleží na tom, jak to měli v té předchozí soutěži nastavené, protože pravidla MŠMT byla pro všechny VŠ stejná. Pokud jejich soutěž nemá panely, nemá alokované prostředky, tak mohli tentokrát na panely vyzkoušet. Jiná VŠ zase udělala dvoukolovou realizaci – nejdříve se sbíraly projektové záměry, poté se vybíralo z celých projektů. To jsme na UK neudělali, protože jsme chtěli dvouletou podporu projektu, což je rozdíl oproti GA UK, který dává podporu jen na jeden rok. Otázkou je, zda nepodpořit studenty na fakultách nepovinným předmětem zaměřeným na psaní projektů, jelikož žadatelé často netuší, jaké jsou požadavky pro hodnocení v druhém kole, neotevřeli si metodiky pro hodnotitele. Stále přemýšlí o tom, zda by neměl OPP udělat nad rámec projektu i seminář pro neúspěšné, aby jim vysvětlili, jaké jsou základní chyby odrážející se pak v hodnocení.

Prof. Konvalinka – Mluvil s prorektory z dalších velkých zapojených univerzit a všichni jej ubezpečili, že neměli žádné kvóty a nemohli dávat přednost hůře hodnocenému projektu z jednoho panelu před lépe hodnoceným projektem z panelu jiného. Řešili to však předvybráním, kdy do reálné soutěže pustili jen část z nich. To on nechtěl dělat, chtěl dát všem žadatelům stejnou šanci. Hrozně jej trápí, že kolegové z CERGE a z FTVS projekt nedostali, ale to je problém těchto velkých jednorázových soutěží, které se neopakují. Jinak by jim poradil, aby si žádost podali v dalším roce. Co se týče přísnosti jednotlivých panelů, tak on jako prorektor neměl vliv na hodnocení, nemohl tak a ani nechtěl výsledky ovlivňovat.

Mgr. Černovská – Děkuje za vysvětlení a uvedení do problematiky. Je z FSV a má několik dotazů. Byla v kontaktu se studenty i s proděkanem FSV. Nikdo nezpochybňuje transparentnost a férovost samotných kritérií, jejich hodnocení a uplatňování, ale rádi by komentář k posudkům hodnotitelů. Zajímalo by ji, jak moc komise vyžadovala třetí posudky, pokud shledala nějaké nesrovnalosti. Občas se tam objevovalo to, že hodnotitelé strhávali body za nevysvětlení finančních prostředků, jakým způsobem jsou uplatněné, což je ale ve STARTu jasně definované; dále pak to, že neměli přístup k životopisům řešitelů, které však v aplikaci nahrané byli. Zajímalo by ji, zda nedošlo ke špatné komunikaci s hodnotiteli a nepochopení, jak projekty hodnotit, kde najít dané materiály a jak s nimi pracovat. Bylo toto reflektováno v druhém kole komisí zpravodajů?

Ráda by ještě upozornila, že ve chvíli, kdy byly zveřejněny výsledky k projektům, tak studenti chvíli kvůli technické chybě viděli, kdo byli jejich hodnotitelé. V důsledku toho se ukázalo, že např. historické projekty byly hodnocené politology – reflektovalo se toto? Přeci jen se jedná o jiný obor. Zároveň někteří studenti viděli, že hodnotitelé byli ze stejné fakulty, ze stejných pracovišť, což hraje v neprospěch vyváženosti hodnocení.

Mgr. Baťková – Již nyní se všemi zmíněnými připomínkami zabývají. Zatím přišlo zhruba třicet připomínek, a byl tam jeden případ, kdy skutečně hodnotitelka napsala, že neviděla CV žadatelů. V tomto případě jednoznačně pochybila, protože to měla hlásit na podporu, nikoliv to přejít. V rámci procesu vypořádání připomínek toto bude korigováno. Další věc je rozpočet, který sice byl dán nápočtem, nicméně studenti museli hodnotit rozpočet, byť za 10 bodů. Hodnotitelé měli hodnotit cestovní náklady a materiální vybavení projektů. Neměli hodnotit osobní náklady a náklady na mentora. Pokud by nehodnotili rozpočet alespoň částečně, tak by studenty nikdy nenaučili, jak jej odůvodnit. Tam nešlo o to, že by se rozporovala délka stáží, spíše šlo o stanovení cen cestovních výdajů. Spousta uchazečů tam uvedla rovnou, že cenu stanovili na základě opatření děkana, ale mnoho studentů uvádí až v připomínkách, jak ty ceny stanovili. O systémové chybě ví, ale nemá to vliv na výsledek hodnocení. Ale jak již říkala, tak externích subjektů bylo použito deset z VŠ, které nám nabídly hodnotitele z databáze hodnotitelů, a dále využili deset subjektů úplně mimo UK. Celkem bylo 240 hodnotitelů z jiných externích zdrojů, kteří celkem zpracovali zhruba 510 posudků. Co se týče interních hodnotitelů, které museli použít, protože se v databázi nenašel odpovídající hodnotitel, tak těchto bylo 29 a vypracovali 33 posudků. Studenti přiřazovali projekt v rámci Fordu, stejně tak se tam přiřazovali hodnotitelé, a oni nemohli jít pod to, protože každá VŠ má dělení rozdílné. Myslí si, že Odbor vědy si dal práci hodnotitele sehnat, protože bylo projektů hodně, ale naprosto převažovali hodnotitelé externí. Pravidla jasně stanovila, že hodnotitel nesmí být mentorem, ani členem týmu nebo vedoucím práce někoho z řešitelů. Podepisovali i prohlášení o nepodjatosti a o absenci střetu zájmů. Zatím nenašli žádný případ, kdy by v tomto došlo k pochybení. Pro interní hodnotitele platila stejná pravidla jako pro externí

hodnotitele, tedy byli přiřazováni v rámci Fordu. Snaha o přidělení projektu kompetentnímu hodnotiteli tam byla, vždy záleželo i na anotaci projektu.

Prof. Anděl – Zpravodajové (nikoliv hodnotitelé) byli nominováni fakultami, tak humanitní fakulty měly procentuálně vůči počtu projektů identicky, ne-li více zpravodajů, než měly přírodovědní fakulty nebo FaF. On osobně ve dvou případech požádal kolegy z přírodovědních fakult, aby posudek zkontrolovali oni, protože on posudek nemohl odborně posoudit. Rozhodně tedy nemohli humanitní zpravodajové ovlivňovat hodnocení přírodovědních projektů a naopak. Bylo pak na zpravodajích, aby si vyžádali nové posudky, k tomu ale tolik nedošlo. Bylo by ale zvláštní, aby odborníci z humanitních věd vylepšovali projekty z přírodních věd apod.

JUDr. Říha – Děkuje zejména za poslední vysvětlení, protože mnoho studentů vnímá zvláštní narativ, protože se na začátku používal argument, že projekt START bude sloužit k dofinancování společenskovedních a humanitních projektů, pro něž je složité získat nové granty. Zároveň pak ti samí lidé, kteří toto očekávali, se podívali na složení rady a viděli, že z 23 členů má 10 osob titul RNDr., což pak spojovali i s výsledky hodnocení. Moc tedy děkuje za to poslední vysvětlení. Zajímá jej srovnání s GA UK, kdy projekt START vyžadoval novou strukturu. Dalo se to ale udělat i jinak, např. rozdělit prostředky na fakulty nebo i jinak. Určitě by podpořil návrh Mgr. Baťkové zorganizovat semináře se zpětnou vazbou.

Mgr. Baťková – Má pravdu, že mohli rozdělit alokaci např. na 4 vědní projekty. Bylo tam ale jedno velké riziko – museli by dopředu stanovit, jaká je bodová hranice pro podpoření projektu. Protože tím, že museli vycházet ze stejných kritérií pro všechny projekty, a nemohli by doopravdy podpořit projekty, které by byly bodově o dost níže než ty úspěšné. Tím by mohli velmi snadno poškodit ledaskoho, a to riziko zde bylo velmi velké. Do toho by nikdy nešla.

Druhá věc je, že nyní vypořádává připomínky. Snaží se u každého posudku i uchazeče navést na to, kde byly největší chyby, aby měl dostatečnou zpětnou vazbu. Jsou zároveň 100 % přesvědčeni, že auditní orgán MŠMT na UK přijde. Námitky i vypořádání námitek budeme muset také poslat na řídicí orgán. Jsou zde připomínky, které budou velmi formální, a které vyhrožují stížností až na evropské úrovni. Připomínky budou ale strukturovány a formulovány tak, jako by byly směřovány řídicímu orgánu. Je jí líto, že vypořádání námitek nebude osobnější, ale musí být z podstaty věci ve více úřednickém jazyce.

Prof. Zahálka – Rád by reagoval. Technicistní zpracování bylo detailní, bez problémů, nevidím v něm žádný problém, ale bavíme se zde o jiné úrovni. Dnes víme, že šlo více zohlednit nějaké konkrétní oblasti, protože to „vždycky jde“ a na jiných VŠ to tak udělali. Trošku ale utekli od toho, kam ten projekt směřuje, proč je vytvořen a jaké jsou jeho cíle: podpořit rozvoj, internacionalizaci a mobilitu. Nyní jsme v kolotoči, kdy řešíme, zda byl formálně projekt správně. Základní podmínkou programu ale bylo, že to nemůže být předmětem dizertace. Na jednu stranu to má být něco jiného, průřezového, aby se studenti sdružili, ale zase jsme neřekli, zda raději podpoříme vícečlenné skupiny, nebo zda podpoříme vědecky perfektní projekty. V tomto jsme odbočili od původního cíle.

K prof. Andělovi: vidí problém v tom, co přišlo z komisí. Pokud se na to podívají čistě deskriptivní metodikou, kdy v přírodovědním panelu byla úspěšnost 50 %, zatímco ve společenskovedním získal projekt každý šestý, tak to znamená, že v některých panelech hodnotili přísněji než jinde, k čemuž nebylo přihlédnuto.

Vždy se snaží na problematiku dívat více nadstranicky, ale nyní se na to dívá velmi fakultně. V rámci UK je projekt týmu, který každoročně vyprodukuje 25 impaktů, zhodnocen špatný. Další projekt deklaruje spolupráci s Vídni a Amerikou, je desátým nejlepším ve společenskovední sekci, ale i tak je neúspěšný. Rád přijde na školení Mgr. Baťkové, jelikož jej zajímá, co říkají těmto studentům, kde jim doporučí se zlepšit. Ano, některé projekty jsou lepší než jiné, to rozhodně, ale to by tam musel být obrovský rozdíl.

Prof. Anděl sice říkal, že v komisi zpravodajů byli hodnotitelé nominováni fakultami, kdy FTVS nominovala, ale zpravodaje neměla. Kdo hodnotil kinantropologii, vědní obor, který zahrnuje celou fakultu? Jak má vysvětlit frustrovaným studentům proč neuspěli? START se už nebude opakovat, nemůže jim říct, aby si podali žádost znovu. Společenskovední sekce tedy opět doplatila na to, že jiné panely jsou mírněji hodnocené.

Prof. Konvalinka – Jistě zde nemůžeme probírat jednotlivé projekty. Opakovaně zde padlo, že jiné univerzity měly kvóty, ale to by odporovalo podmínkám soutěže a on osobně by nikdy pro toto nehlasoval. Na univerzitě se 17 fakultami by ani žádné rozdělení po fakultách, jak zde bylo navrhováno, nešlo udělat, aniž by se vybočilo z pravidel daných MŠMT. Stojí si za tím, že to udělali nejlépe, jak mohli. Musíme studenty učit, že musí být vždy lepší a lepší, a vzít si z odmítnutí poučení do budoucna.

Prof. Zahálka – Jak je ale možné, že ve společenskovedním panelu byl úspěšný každý šestý? Znamená to, že společenské obory na UK dělají špatnou vědu? Co máme dělat lépe?

Mgr. Baťková – Ráda by dodala, že individuální hodnotitelé ze zahraničních univerzit spolu nikdy nekomunikovali, netvořili panely, nikdy nerozebírali, jak přísně hodnotit. Každý hodnotil naprosto samostatně. Není možnost, že by se domlouvali, že budou přírodovědné projekty hodnoceny mírněji než projekty společenskovední.

Prof. Anděl – K vystoupení prof. Zahálky: je zvyklý, že v nejrůznějších soutěžích hodnotí zásadně externí a zahraniční hodnotitelé. Nedovede si představit, že by to hodnotili internisté.

Komise do určité míry viděla projekty, které překračují to, co považujeme za „tradiční“ medicínu, nebo „tradiční“ přírodovědu, kdy v řadě případů projekty překračovali původní zaměření, jak je známe. Přírodověda nemá jen biologii, geologii a chemii, ale zároveň i hraniční společenskovední obory: sociální demografie, epidemiologie, studia migrace a

další. Na druhou stranu viděl projekt z FTVS, který se zabýval použitím virtuální reality v rehabilitaci. Zdálo se mu, že toto splňuje podmínky pro inovativnost, ale bohužel hodnotitelé našli jiné problémy, které komise zpravodajů nemohla překročit. Možná nám tak zbyly inovativní projekty, které jsme nezafinancovali. Je tedy otázka, zda by RUK neměl podpořit nějak bokem nepodpořené projekty, které měly nadprůměrně vysoké bodové ohodnocení inovativnosti.

Prof. Černý – Tento projekt je mimořádný, nestandardní a nemá oddělené panely. Osobně doufá, že podobný typ projektu se již nebude opakovat a že členové Studijní komise AS UK přijmou informaci, že komise zabývající se tímto UK se snažila zhostit své práce s vědomím všeho, co již padlo v této diskuzi. Byl jedním z těch, kteří moderovali na začátku jednání komise sérii dotazů, které padali i zde: že nejsou panely oddělené, že spolu hodnotitelé nikterak nekomunikují a další. Chtěl by zdůraznit, že řada z nich zažila multikulturní celouniverzitní prostředí, kde celé těleso pracovalo pro dobro univerzity. Každý z členů komise měl přiděleno 12-13 projektů a zároveň se všichni seznámili v průběhu 3,5 hodiny se všemi projekty. Všichni se ale v projektech velmi dobře vyznali, o projektech se diskutovalo velmi aktivně. Nikdo neřešil, zda se jedná o projekt z teologie, PŘF nebo z práv. Zkušenost s prací v komisi byla velice pozitivní. Celá výzva má mnoho problémů, to uznává, ale ze strany administrativy i interní komise bylo vše konáno se ctí.

JUDr. Říha – Děkuje za příspěvek prof. Černého. Upozorní, že se dá stále ještě hlásit do debaty, má v pořadí několik jmen. Zatímni návrh je vzít veškeré probrané informace na vědomí, ale pokud bude jiný návrh usnesení, tak prosí o zaslání textace.

Mgr. Harasimowicz – Váží si veškeré práce, která byla na projektu udělána, jak ze strany komise, tak ze strany administrativního aparátu. Je jí jasné, že to muselo být velmi náročné a nemá pochyb o tom, že se všichni zapojení snažili dělat svou práci co nejlépe. Má více praktických dotazů: co se bude dít s odvoláními, která byla podaná? Je jí jasné, že mnoho odvolání bylo podáno žadateli, jež se umístili poměrně vysoko a řekli, že to zkusí, co kdyby náhodou. Další odvolání byla podána na základě nepochopení. Měly by tam být i námitky, jež zásadně napadají hodnotící proces v rovině konkrétních hodnotitelských posudků, které měly chyby, jež zde již zmiňovala Mgr. Černovská – hodnotitel, jenž se nedostal k životopisům, hodnotitel nehodnotil projekt jako celek apod. Jaký bude další osud odvolání? Kromě rozhořčených podání jsou zde i námitky technického rázu, tedy např. kdy hodnotitelům přišli znevýhodňující projekty s více řešiteli. Již zde zaznělo, že cíle projektu zde nebyly dostatečně naplněny. Je ale pravda, že pokud o něco žádám, tak bych si měl nastudovat co nejvíce, včetně metodiky, podle níž se bude můj projekt hodnotit. Chtěla by podpořit nápad Mgr. Baťkové uspořádat seminář pro neúspěšné žadatele. Je to něco, co je problematické i u GA UKu, tedy že je málo příležitostí se dozvědět, co bylo na podaných projektech špatné a proč byly neúspěšné. Toto bude prospěšné nejen pro budoucí soutěže, ale sníží to i pocity hořkosti.

Prof. Konvalinka – Připravují odpovědi všem, kteří podali odvolání. Bude nejen formální, ale bude mít i věcnou část, která bude odpovídat na jejich připomínky. Ale pokud došlo k věcné chybě, tak budou přidány body. Pokud postoupí nad bodovou hranici pro zafinancování, tak budou tyto projekty financovány. Ale neví, zda jsou zde takovéto projekty a případně kolik jich bude.

Mgr. Bejček – Chtěl by krátce doplnit Mgr. Harasimowicz. Jeho dotaz byl již částečně zodpovězen, tedy zda budou vypořádány i situace v případě, kdy hodnotící hodnotil projekt negativně proto, že se jedná o doktoranda, který by se měl spíše věnovat dizertační práci než projektu. Bude v takovém případě přistoupeno k nějakému třetímu, arbitrárnímu posudku, nebo jakým způsobem bude toto řešeno?

Mgr. Baťková – Arbitrážní posudky se mohly dělat jen po komisi zpravodajů, nyní již o ně nejde žádat. Je ale možné ještě pozměnit bodové ohodnocení, pokud se ukáže zásadní pochybení hodnotitele.

Prof. Anděl – Ukázalo se, že celouniverzitní platforma má sice slabiny, ale zároveň má obrovský potenciál. Mimo jiné rada projektů s velkým potenciálem (ať už financovaných či nefinancovaných) byla i z více fakult, a dokonce tam byly i projekty z tří fakult. Toto je pro budoucnost UK velice významné. Naše dělení na fakulty je extrémně hypertrofické. Ze spolupráce na STARTu si můžeme vzít velké poučení, a nejen zevně, ale i zevnitř. Lidé na úrovni řešení problémy jsou připraveni, ale i lační spolupracovat. Snad se podobná spolupráce rýsuje i u projektů Cooperatio. Je možné že krok tímto směrem by mohl dostat univerzitu dostat tam, kam se snaží dostat, kdy v zahraničí jsou mezifakultní týmy nesrovnatelně větší. I v projektu Albertov by se dalo najít místo pro další fakulty. Následně by se nemusel dělit na fakulty, ale na pracovní skupiny, které by spolupracovaly uvnitř i vně. Tohle si myslí je velké poučení z projektu START, které vyšlo tak nějak mezi řádky. Pokud by toto bylo výsledkem formální práce, tak se jedná o důležitý výsledek, který stojí za to být dále rozvíjen.

Následovala debata o formulaci usnesení, jež bude komise přijímat.

Mgr. Hurný – Zajímá by jej, jak budeme podporovat doktorandy napříč obory, pokud by se obdobná výzva v budoucnu opakovala. Pokud by to takto pokračovalo dále, tak se budou prohlubovat problémy, které jsme zde řešili již půl roku zpátky: ohledně doktorského studia a další.

Prof. Konvalinka – Rád by byl někdy pozván k debatě o doktorském studiu. Všechna doporučení říkají, že máme velmi fragmentované doktorské programy. Toto byl pokus, jak se podívat na studenty shora, mimo fragmentaci, a je velmi rád, že to udělali. V některých případech to sice dopadlo tak, že ten, kdo by jinak projekt dostat měl, jej nedostal, ale

abychom se podívali na studijní programy z výšky a uvědomili si, že jich máme příliš mnoho a že se máme pohybovat v širších oborových skupinách, tak to je jedno z poučení, které zde máme. Současně zde máme GA UK, který velmi dbá na to, aby byly všechny vědní obory rovnoměrně zastoupeny.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK bere informaci o projektu START na vědomí. Studijní komise AS UK doporučuje zohlednit zpětnou vazbu při přípravě dalších podobných projektových řízení a vítá iniciativu na posílení zpětné vazby aplikantům. Dále Studijní komise AS UK vyzývá, aby u obdobných grantových soutěží byly jasně stanovené cíle s ohledem na vzdělávání studentů doktorských studijních programů.

Hlasování 23-0-1

Schválené

3 – Hodnocení studijních programů na UK

Prof. Wildová – Moc si váží toho, že zde ještě členové Studijní komise AS UK vydrželi. Dnes má tu čest uvést problematiku hodnocení studijních programů. Chtěla by předeslat, že to, že musíme mít efektivní a fungující model hodnocení kvality studijních programů, vychází ze dvou věcí, které potřebují reflektovat. Zaprvé vnímáme, že potřebujeme vědět, jak kvalitní jsou naše studijní programy. Potřebujeme si být jisti, že to, co děláme, je ve prospěch naší organizace a zejména těch, kteří toto studují. Druhým formálním důvodem je, že se po získání institucionální akreditace zavázali k tomu, že zpracují a budou realizovat efektivní způsob hodnocení kvality studijních programů. Toto může mít velmi široký význam. Mohou to řešit i velmi formálně, rozeslat dotazníky, ale to nepovažují za splnění bodu jedna, kdy chtějí prostřednictvím zpětné vazby studijní obory nejen hodnotit, ale i pomoci jim se zlepšovat. Chtějí proto evaluovat studijní programy systematicky, vytvořit pro to dobré podmínky, vytvořit metodické zázemí. Toto hodnocení nebude formální, ale bude využitelné jako zpětná vazba pro učitele i garanty programů. Na základě toho souběžně s poslední vlnou akreditací spolu s RVH velmi intenzivně pracovali na sestavení tohoto procesu, který detailně popsali v materiálu, který byl členům komise zaslán. Jedná se o materiál, který prošel již prvním připomínkovým řízením. Sebrali a vyhodnotili připomínky těch, kteří program hodnotili, a na základě toho upravili první návrh do současné podoby. Tu předložili jak vedením fakult, Studijní komisi AS UK i garantům studijních programů. S fakultami zorganizovali setkání, jednotlivé body probírali, a to nejen z hlediska celého procesu hodnocení, ale i z hlediska organizaci. Dali fakultám možnost zasílat připomínky, které se snažili částečně vypořádat na již proběhlém setkání, ale celou řadu připomínek budou vypořádávat na dalším jednání RVH. Následně budou zaslány fakultám. Připomínky je mile překvapily, byli za ně moc potěšeni, jelikož byly velmi konstruktivní a vedly často k zamyšlení se nad celou koncepcí.

Hodnocení klade formální, administrativní zatížení na fakulty, jelikož bude nutné pracovat s daty, bude nutné řadu věcí zanalyzovat. Zejména tato zátěž padne na garanty studijních programů, kteří do programů nejlépe vidí. Jako OKVA nabídnou fakultám soubor již dostupných data a administrativní podporu. Velkým fakultám nabídli i celé úvazky koordinátorů, kteří budou společně s OKVA napomáhat garantům a fakultám s administrací zhodnocení. Tito jednotlivci budou společně s námi pomáhat garantům a fakultám při zpracování toho celého hodnocení. Opravdu se snažili, aby fakulty nebyly administrativně zatíženy. Na druhou stranu dali garantům nabídku všech otevřených možností a informací, jež se mohou o svém studijním programu dostat, na druhou stranu jim dali možnost, aby se nad tím mohli zamyslet a to tak, že se zamyslí nad celým tím kontextem dat, pokud je budou používat. Fakulty ale samozřejmě mohou používat svá data, doplnit tam svá hodnocení. Nejedná se o hodnocení externího panelu, ale hodnocení se odvíjí zevnitř, ze spolupráce s garantem, kterému dali osnovu co má hodnotit, co mu k tomu můžeme nabídnout, proč mu to nabízíme, co s tím může dělat a koordinátora, který bude takovým mezičlánkem mezi námi a garantem.

Nejde nám o to, abychom roztřídili programy na škále 1-4, jak jsme zvyklí ze školní klasifikace. Snažíme se o dialog s garanty, transparentnost hodnocení, diverzifikaci hodnocení a pohledu na výstupy jako záležitosti každého studijního programu. To jim přijde naprosto důležité, že nemá mít vše jednotný výstup a předem očekávané výsledku. Nejvíce je bude zajímat formativní zpětná vazba, čili závěrečná hodnocení nebudou obsahovat hodnocení dobrý/špatný, ale budou tam vytyčeny zejména silné stránky a upozorněno na ty stránky, jež budou vyhodnoceny jako slabší, spolu s formativní složkou obsahující „co s tím dál?“ a odhadem časového horizontu pro zlepšení.

Hodnocení tedy bude na garantech, kdy je provedeme tou organizační strukturou. Výsledky ale budou sloužit především garantům a všem, kteří se na studijním programu podílejí. Ze závěrečné zprávy, kterou mají povinnost zveřejnit, zveřejní tu část, která bude obecnějšího charakteru, která bude informovat o tom v čem je ten který program dobrý, ale nebudou to konkrétna a jednotlivosti, které by šli ven. Hodnocení sice OKVA organizuje a z hlediska administrativy je bude podporovat, ale to jádro rozhodnutí, ta expertnost v rozhodnutí bude na garantovi a jeho týmu. Do toho žádný administrátor vstupovat nebude.

Rádi by, aby v tomto kalendářním roce dokázali provést širší pilotáž tohoto postupu a sebrali zpětnou vazbu, vyhodnotili kritické připomínky a poté se zamysleli společně s panely RVH nad tím, kde je potřeba v systému něco upravit, kde je potřeba se zamyslet nad něčím dalším apod. Od příštího roku by mělo začít toto hodnocení „naostro“.

Ideální by bylo, že každý program bude za dobu své akreditace hodnocen alespoň jednou. Nejspíše se to nepovede u pětiletých studijních programů, ale u programů akreditovaných na deset let se o to budou snažit. Předpokládají, že s garanty naváží spolupráci tak, že oni sami pochopí, že data a hodnocení budou potřebovat častěji, nebo že si sami budou chtít udělat nějaké své vlastní vnitřní hodnocení. To bude potom záležet na garantech a jakákoliv součinnosti OKVA je samozřejmá.

Základními parametry jsou význam pro kredibilitu UK, nejen naplnění požadavků institucionální akreditace, zpětná vazba pro zlepšování, transparentnost, dialog a expertnost, diverzifikace posuzování. Expertní a obsahové gro je na garantovi,

kteřý bude zpracovávat tzv. vlastní hodnotící zprávu, do níž může využít data, která my nabídneme. Nemělo by to být jen pocitové hodnocení, ale mělo by být opřené o nějaká data, o objektivnější informace. Vlastní hodnotící zpráva má 10 otázek, které zahrnují nejdůležitější, nejvýznamnější oblasti hodnocení. Uvědomuji si, že řadu dat je velmi těžké zobecňovat, ale proto je tam garant, aby věděl, zda jsou daná data relevantní, zda má jiná, lepší, či aby vysvětlil, proč data nejsou relevantní. Zajímá nás spokojenost studujících, koncepce studijního plánu, formy výuky. Dostáváme se pak až k problematice absolventů, protože nás zajímá, kde a jak se po studiu uplatní, co hodnotí jako silné a slabé stránky výuky, jak se cítí připraveni do praxe. Na závěr v otázce deset nás zajímá zhodnocení silných a slabých stránek a podmínek studia. Nechceme kopírovat to, na co se ptáme na začátek u akreditace, ale chceme se k tomu vrátit na základě této evaluace.

Budou velmi moc rádi, pokud plénum AS UK a Studijní komise se společně s OKVA o toto budou pokoušet, zejména z pohledu navození atmosféry že „toto opravdu potřebujeme“, protože kvalita studijních programů nám dělá starost. Rádi by se dostali dovnitř programů. Tak, jako akreditace vznikali odspoda, tak by byli rádi, kdyby si toto fakulty vzaly za své a hodnocení šlo zase odspoda, nikoli nátlakem od vedení UK. Je to jediný způsob, jak o kvalitě můžeme reálně jednat.

JUDr. Říha – Děkuje za představení materiálu a za celou práci, která byla provedena. Vítá význam hodnocení a že není jeho smyslem přesouvat papíry z jedné hromádky na druhou a dát na ně pak razítko. V tuto chvíli by otevřel rozpravu k materiálu, byť nyní již jednáme dlouho.

Prof. Černý – Jsme zde od toho, abychom se na věci dívali z mnoha úhlu a co nejobecněji. Pro něj, coby garanta dvou programů, bude toto znamenat týden práce navíc k jeho běžné práci. Je docela skeptický, že by se z toho, co se přeneso na papír, je skutečně možné něco zlepšit. Vyplnění papíru může být více či méně formální, s formuláři se dá vypořádat různě. Dokáže si představit, že čím horší garant, tím horší produkt a tím horší materiál k hodnocení a méně relevantní materiál, který by mohl vést ke zlepšení. Myslí si, že bude velká práce, aby si fakulty vzaly toto hodnocení za své, aby viděly, že toto hodnocení k něčemu je. Myslí si, že se to setká s velkým odporem. Doporučil by 2 typy formátů rozsahu, aby se umlčely trny kritiky. Máme jiné nástroje, jak odhalit problematické obory. Institucionální akreditace, hodnocení studentů, studentské kurie AS fakult, které mohou odhalit problematické obory. Trošku se bojí, že hypertrofovaný univerzální dotazník je dán tím, že zde máme problémové obory a trošku vyléváme „dítě i s vaničkou“. Víme i jiným způsobem, že zde jsou problematické obory. Dovede si představit mechanismy, jak je identifikovat a jak jim dát náročnější domácí cvičení, než dát slohové cvičení všem. Dovede si představit podobnou reakci od garantů, které budou brát hodnocení jen jako další papírování, které musí splnit. Musí vědět, proč to dělají, jinak to nebudou dělat s radostí a vervou.

Prof. Wildová – Ano, děkuje za příspěvek. Uvědomuji si, že nejvíce klíčové bude získat důvěru akademické obce v to, že hodnocení má smysl. S tím naprosto souhlasí. Je samozřejmě velmi důležité, jaké budou následné kroky po obdržení hodnocení, jelikož toto hodnocení bude přesně identifikovat problematické věci, protože zároveň bude muset vysvětlit proč tam jsou a určit, do kdy by měly být odstraněny. To není o tom, že by to hodnocení někam založili a již s ním nepracovali. Fakulty velmi dobře vědí, že jsme v tomto důslední. Proto se snažili, aby měli i garanti vlastní zodpovědnost za kvalitu studijního programu. Garant není jen někdo, kdo dostává příspěvek k platu a kdo jednou za deset let připraví akreditaci. Garant je tím, kdo zodpovídá za kvalitu studijního programu. Jestliže se stane, že si studenti půjdou 2-4x stěžovat na RVH nebo přímo na NAÚ nebo na MŠMT, tak to půjde pak za garantem. Bude se popotahovat i RVH a následně i UK bude tázána na mechanismy kontroly, které dovolí, že tato situace vůbec může nastat. Na to UK řekne, že program prošel tím a tím hodnocením, koná se i studentské hodnocení a následně i nějaké další, vnitřní hodnocení. Není možné to ale odbýt s tím „že to hodnocení jednou za 5 let přežijeme, když to po nás chtějí“. To by bylo úplně špatně, to by rovnou mohl být nějaký zaškrťávací dotazník. Pokud ale garant má zodpovědnost za svůj program, tak by měl mít i zájem se dovnitř něj podívat, a to velmi zevrubně. Výsledky vzhledu bude následně diskutovat i RVH. Ano, samozřejmě by se to dalo udělat jinak, ale vymyslet dokonalý systém je velmi, velmi těžké. Pokud bude mít panel RVH dojem, že je něco špatně, tak si může najmout externistu, konat řízené rozhovory se studenty, dělat analýzu závěrečných prací, aby se získalo maximum prací. Pokud toto ale budou garanti i panel RVH vnímat jako čistě formální věc, tak to vůbec dělat nemusíme a nějak to dopadne. Vůle hodnotit ale musí jít přímo od garanta, kterého by mělo zajímat čím je způsobený odliv studentů, klesající úspěšnost apod. Budou rádi, když se každý program povede alespoň jednou zhodnotit, protože naše institucionální akreditace končí 2028. Věří tomu, že to budou garanti brát zodpovědně.

JUDr. Říha – Jedna z věcí, na které prof. Černý narážel, je administrativní náročnost. Je to „další zpráva“, jen další z řady hodnocení. Co ale OKVA udělala, tak se jí povedlo velkou část dat automatizovat, jelikož se sesbírají ze SISu. Bude je ale potřeba zkontrolovat, zda z dat něco nevytáhlo. Na druhou stranu se toto sice může zdát jako „obtěžování garantů“, ale jsou zde garanti, kteří budou moc rádi, pokud budou moci vstoupit do hodnocení i více zevnitř a vše s RVH vykomunikovat.

Prof. Wildová následně navrhla, že tento materiál může Studijní komise AS UK projednat znovu poté, co skončí pilotáž tohoto hodnocení.

4 – Různé

Do bodu Různé se nikdo nepřihlásil, takže se JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, se všemi rozloučil a poděkoval členům komise i hostům za jejich účast a popřál jim hezký zbytek večera.

*Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK
Za správnost: JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK*